

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

23 iulie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Constantin Gurschi,

Judecători – Constantin Alerguș, Ion Corolevschi, Iurie Șumcov, Ion Vîlcov,

a judecat în ședință publică recursul ordinar declarat de inculpatul Petrov Victor, împotriva sentinței Judecătoriei Anenii Noi din 05 octombrie 2012 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 24 ianuarie 2013, în cauza penală în privința lui

Petrov Victor Ignat,

născut la 04 aprilie 1967, originar din s. Hagimus, r-nul Căușeni, domiciliat în mun. Bender, str. 40 let Pobodî nr.44, ap.6.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 15 august 2011 – pînă la 05 octombrie 2012 (prima instanță);*
- 2. de la 26 octombrie 2012 – pînă la 24 ianuarie 2013 (instanța de apel);*
- 3. de la 28 mai 2013 – pînă la 23 iulie 2013 (instanța de recurs ordinar).*

Procedura de citare a fost legal executată.

S-au prezentat:

Inculpatul Petrov Victor și avocatul Rotaru Tamara, care s-au pronunțat pentru admiterea recursului ordinar, în sensul declarat.

Procurorul Graur Dumitru, care s-a pronunțat pentru respingerea recursului ordinar declarat de inculpatul Cireș Victor, ca fiind nefondat.

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Anenii Noi din 05 octombrie 2012, Petrov Victor a fost condamnat în baza art. 27, 361 alin.(2) lit. b) Cod penal, la amendă în mărime de 200 unități convenționale, echivalentul a 4000 lei.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut că, Petrov Victor activînd în baza licenței în calitate de avocat pe data de 11 mai 2011, la o întrevvedere cu cet. Rudic Vasili, care i-a solicitat asistență juridică în vederea participării sale în calitate de avocat pentru adoptare unei decizii judiciare de divorț și perfectării certificatului de divorț fiicei sale Demiceva I., i-a promis cet. Rudic V. prestarea serviciilor sale contra unei recompense de 450 dolari SUA.

Ulterior, cunoscînd faptul, că pentru adresarea în instanța de judecată din numele cet. Demiceva I., care în perioada indicată se afla peste hotarele Republicii Moldova este necesară o procură din numele ultimei, prin care ea încredințează cet. Petrov Victor efectuarea acțiunilor nominalizate, la data de 07 iunie 2011, aproximativ la ora 10⁰⁰, intenționat, cu scopul de a confecționa, deține și folosi documente oficiale false, adică procura, chipurile semnată de cet. Demiceva I., care i-ar fi acordat dreptul de a sesiza instanța de judecată din numele ultimei, s-a adresat în biroul notarului public Prascovia Palii, situat pe adresa: r-nul Anenii Noi, s. Varnița, str. Tighina 98, cu cererea de a întocmi o procură din numele cet. Demiceva Irina Vasili, a.n.27.02.1981, pe numele său, lăsîndu-i buletinul de identitate al ultimei.

După autentificarea procurii date și înregistrarea ei în registrul actelor notariale cu nr.3205, în aceeași zi, aproximativ la orele 16⁰⁰, el sa prezentat din nou în biroul notarului public Prascovia Palii cu o persoană neidentificată pe care prezentat-o ca fiind cet. Demiceva I., și care a semnat procura dată, însă după ce notarul public P. Palii a verificat identitatea acesteia în corespundere cu buletinul de identitate prezentat de către avocatul Petrov V., și în convorbire cu ultima a stabilit, că persoana, prezentată de Petrov V. ca fiind cet. Demiceva I., este de fapt altă persoană, în continuare refuzîndu-i cet. Petrov V. predarea procurii deja întocmite, ca și a buletinului de identitate pe numele cet. Demiceva I.

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri acuzatorul de stat, Țapu Oxana și inculpatul Petrov Victor, care au solicitat:

- procurorul, care, din motivul blîndeței pedepsei, a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță, prin care Petrov Victor să fie condamnat conform învinuirii înaintate, la amendă în mărime de 400 unități

convenționale, cu aplicarea pedepsei complementare – privarea de dreptul de a activa în calitate de avocat pe un termen de 3 ani.

- inculpatul, casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare. În motivarea apelului inculpatul a invocat că el a fost condamnat pentru săvârșirea unei infracțiuni care a avut loc în s. Varnița, care este o unitate administrativ teritorială a r-lui Anenii Noi. Astfel, conform art. 257 Cod de procedură penală, urmărirea penală se efectuează în sectorul unde a fost comisă infracțiunea, sau la decizia procurorului, în sectorul unde a fost descoperită, deaceea consideră că organul de urmărire penală din mun. Bender nu a fost competent de a efectua urmărirea penală. Consideră, că procurorul în Procuratura Bender, O. Țapu, nu avea competența pentru a-l pune la 07 iulie 2011 sub învinuire, din care motiv solicită declararea nulității actelor procesuale efectuate în privința sa, precum și respingerea probelor acuzării. În obligațiunile sale nu intră verificarea datelor de identitate a clienților. Totodată, instanța de judecată nu a dat nici o apreciere declarațiilor martorului Severin Oleg care infirmă vinovăția lui Petrov V. în infracțiunea imputată.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 04 ianuarie 2013, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate de acuzatorul de stat și de inculpatul Petrov Victor cu menținerea sentinței contestate.

5. În motivarea soluției instanța de apel a indicat că instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, just concluzionând că inculpatul Petrov Victor a săvârșit infracțiunea incriminată, împrejurări care au fost constatate prin totalitatea de probe acumulate la dosar, fiind corect apreciate, cu respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele, în ansamblu, din punct de vedere a coroborării lor.

La stabilirea pedepsei instanța de fond a ținut cont de gravitatea infracțiunii, de persoana inculpatului, de circumstanțele agravante și atenuante.

Colegiul penal a constatat că nu este necesar ca în privința inculpatului să fie aplicată pedeapsa complementară solicitată de procuror, deoarece în

conformitate cu art. 22 alin. (1) lit. e) Legea cu privire la avocatură nr. 1260-XV din 19 iulie 2002, licența pentru exercitarea funcției de avocat se retrage în cazul în care o sentință de condamnare a avocatului rămîne definitivă.

Referitor la argumentele invocate de către inculpatul Petrov V. Colegiul penal a considerat că acestea nu constituie temei de casare a sentinței, deoarece s-a constatat că urmărirea penală în privința inculpatului a fost pornită cu încălcarea competenței teritoriale, însă prin ordonanța prim-adjunct al Procurorului General din 13 iulie 2011, s-a dispus efectuarea urmăririi penale de către Comisariatul de poliție a mun. Bender. La fel, instanța de apel a menționat că, cu toate că în faza de urmărire penală au avut loc încălcări de procedură, acest fapt nu a influențat asupra stabilirii faptei comise, și careva drepturi esențiale inculpatului nu i-au fost încălcate.

6. Împotriva hotărîrilor judecătorești a declarat recurs ordinar inculpatul Petrov Victor, care invocînd temeiurile de drept prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 1), 6) și 7) Cod de procedură penală, solicită, admiterea recursului, casarea hotărîrilor contestate și pronunțarea unei noi hotărîri de achitare, invocînd următoarele:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra faptului că urmărirea penală nu a fost efectuată de către organul competent;

- în obligațiile lui nu intra verificarea datelor de identitate a clienților, deoarece această obligație este a notarului;

- consideră că în cazul în care nu i-a fost înaintată învinuirea în modul stabilit de lege, astfel se exclude desfășurarea procesului judiciar, iar potrivit prevederilor art. 251 Cod de procedură penală, toate acțiunile de urmărire penală, sunt lovite de nulitate.

Prin urmare, încălcările menționate au dus la lezarea dreptului la un proces echitabil, prevăzut la art.6 al Convenției.

Instanța nu a dat aprecierea corespunzătoare declarațiilor martorilor audiați în cadrul ședinței instanței de fond, iar declarațiile martorilor Lupu M., Palii P., Rudic V., Rudic L. nu pot fi considerate ca probe ce ar confirma vinovăția sa, deoarece la baza sentinței de condamnare au stat acte procedurale care sunt nule. În speță, s-a constatat că organul de urmărire penală nu era competent de a efectua urmărirea penală, astfel instanța era obligată prin sentință motivată de a înceta procesul penal.

7. Judecînd recursul ordinar declarat în raport cu motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrilor atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probe administrate de instanța de fond.

Fiecare probă cu respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, urmează a fi apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Decizia instanței de apel, conform art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă fapta constatată de prima instanță și conținutul dispozitivului sentinței, fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

În cauza dată, instanța de apel nu a îndeplinit aceste stricte prevederi ale legii, precum și explicațiile date de către Plenul Curții Supreme de Justiție la pct. 14.2 al Hotărîrii nr. 22 din 12 decembrie 2005 modificată prin Hotărîrea Plenului Curții Supreme nr.10 din 24.12.2010, „*Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*”, iar, nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului, astfel decizia urmează a fi casată cu rejudecarea cauzei în apel cum cere art. 435 Cod de procedură penală, întrucît asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs.

La examinarea probelor care confirmă sau infirmă vinovăția persoanei, instanța de judecată urmează în hotărîre să argumenteze motivele admiterii sau respingerii probelor atît de învinuire, cît și de apărare, fiind obligată să aprecieze toate probele examinate în ședință, indiferent de faptul dacă sînt cuprinse în dosar sau au fost prezentate de părți în ședința de judecată.

Colegiul penal lărgit constată că la judecarea apelului, instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și a admis erori

procesuale, care nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs ordinar.

Sub acest aspect, se constată, că argumentele invocate de inculpat în recursul declarat își găsesc reflectare în starea reală a lucrurilor statuate în cauză, inclusiv sub aspectul că judecînd apelul, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și anume că în obligațiunile inculpatului nu intra verificarea datelor de identitate a clienților, această obligație îi revine notarului.

Instanța de apel urma să supună analizei atît probele acuzării cît și a apărării, să analizeze versiunea inculpatului care afirmă că persoana (de gen feminin) care s-a prezentat la biroul notarial pentru a semna procura și care ulterior a semnat-o, s-a numit Irina Demiceva, însă inculpatul nu i-a cerut vre-un act de identitate, deoarece aceasta nu intră în obligațiunile lui, ci a notarului.

Versiunea inculpatului referitor la faptul că acesta nu a cerut actul de identitate de la persoana care a semnat procura, a fost confirmată prin declarațiile martorului Severin O. date în cadrul ședinței instanței de fond (f.d. 157) care a declarat, că pe data de 07 iunie 2011, după orele 14⁰⁰, s-a întîlnit în s. Varnița cu Petrov V. pentru a cere un sfat. Ulterior, au mers cu mașina la o casă lîngă stația de alimentare. Petrov V. a coborît din automobil și a întrebat de o familie „Diomina”. Cînd inculpatul a pronunțat familia „Diomina”, de ei s-a apropiat o femeie, cu păr lung de culoare neagră, îmbrăcată într-o rochie lungă. Petrov V. a vorbit ceva cu acea doamnă, însă el nu a auzit, după care apoi, inculpatul l-a rugat să-l ducă la primărie.

Astfel, atît instanța de fond, nu a verificat versiunea inculpatului Petrov Victor, precum nici nu s-a pronunțat asupra declarațiilor martorului Severin O., pe care, nici nu le-a expus în sentință, cît și cea de apel nu a evaluat în concret motivele invocate de apelant și fără a analiza probele care conduc la aflarea adevărului în cauză, în special fără a înlătura argumentele invocate de inculpat.

Cele menționate, denotă faptul că asupra acestor motive nominalizate mai sus, invocate de inculpat, instanța de apel nu s-a pronunțat în nici un mod.

Prin urmare, decizia instanței de apel suferă de insuficiență în partea motivării soluției.

Instanța este obligată să-și motiveze hotărîrea, fapt care rezultă din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. Lipsa de motivare adecvată cerințelor legii într-o hotărîre afectează grav respectarea garanțiilor procedurale la un proces echitabil.

Principiul procesului echitabil cere ca hotărîrea să fie motivată: justițiabilul trebuie să poată lua cunoștință de motivele care l-au făcut pe judecător să adopte una sau altă soluție și să poată să le conteste dacă sistemul juridic prevede o cale de atac împotriva acestei hotărîri. Lipsa motivării unei decizii judiciare poate pune în pericol dreptul la un proces echitabil. (*Hotărîrile CEDO Knaufman vs. Belgium, Ruiz – Tojiro vs. Espagne*).

Colegiul penal lărgit consideră, că erorile comise nu pot fi reparate de către instanța de recurs în prezenta procedură, deoarece aceasta nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesuale penale la pronunțarea hotărîrii judecătorești.

Încălcările enunțate determină, incontestabil, Colegiul să concluzioneze asupra necesității de a casa decizia instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță în alt complet de judecători.

Colegiul penal lărgit conchide, că temeiul prevăzut la art. 427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală – că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, invocate de recurent, persistă în cauză.

În procesul rejudecării cauzei instanța urmează să verifice versiunea înaintată de inculpatul Petrov Victor, care, în ședința instanței de fond a fost confirmată de martorul Severin O., declarațiile căruia nu numai că nu au fost supuse analizei și aprecierii, dar nici nu au fost redată în sentință.

Rejudecînd cauza, instanța de apel urmează să ia în considerație cele expuse în prezenta decizie, să înlătore încălcările de lege menționate, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate de inculpat, va aprecia toate probele în strictă conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală și va da răspunsuri motivate și clare la cele invocate de inculpat în apel și se va pronunța asupra fiecărei probe prin aprecierea lor la justa valoare, astfel instanța de apel, respectînd normele procesual-penale nominalizate, va

adopta o hotărîre legală și întemeiată.

8. În conformitate cu art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de inculpatul Petrov Victor, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 24 ianuarie 2013 în cauza penală în privința lui *Petrov Victor Ignat* și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, pronunțată în ședință publică la 30 iulie 2013, ora 09³⁰.

Președinte

Constantin Gurschi

Judecător

Constantin Alerguș

Ion Corolevschi

Iurie Șumcov

Ion Vîlcov